

Przyroda – Człowiek – Bóg

PRZYRODA – CZŁOWIEK – BÓG

**OJCU DOCENCTOWI DR HAB. LUDWIKOWI KASZOWSKIEMU
W 65. ROCZNICĘ URODZIN**

**pod redakcją
Bogdany Izmańlow**

Kraków 2004

Publikacja wydana ze środków Centralnej Rezerwy Badań Własnych UJ
oraz Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ

Redaktor tomu: Bogdana Izmałłow

Współpraca: Maria Baścik, Maria Kamykowska, Kazimierz Krzemień

Recenzent: prof. dr hab. Danuta Ptaszyska-Jackowska

Przygotowanie do druku: Pracownia Wydawnicza IGiGP UJ

Projekt wydawniczy i komputerowy skład tekstu: Małgorzata Ciemborowicz

Projekt okładki: Marian Drażek

Zdjęcia na okładce: Bogdana Izmałłow i Archiwum Zakładu Geomorfologii IGiGP
UJ

Zdjęcia portretowe O. doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego wyk. Konrad K. Pollesch

Zdjęcia w artykule *Ojciec docent Ludwik Kaszowski badacz i nauczyciel*
pochodzą ze zbiorów L. Kaszowskiego, K. Krzemienia i Archiwum Zakładu Geomorfologii IGiGP UJ

© Copyright by the Institute of Geography and Spatial Management
of the Jagiellonian University

Cracow 2004

Printed in Poland

ISBN 83-88424-35-1

Wydawca: Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego
ul. Grodzka 64, 31-044 Kraków, Polska, tel. +48(12) 422-47-03, fax + 48(12) 422-55-78

Druk: Poligrafia Inspektoratu Towarzystwa Salezjańskiego, ul. Konfederacka 6,
30-306 Kraków, Polska, tel. +48(12) 266-40-00, fax + 48(12) 269-02-84

Spis treści

Contens

Przedmowa.....	9
Introduction	11
Ojciec doc. dr hab. Ludwik Kaszowski geograf – paulin	13
Rev. Prof. Ludwik Kaszowski a geographer and a monk.....	17
Ojciec docent Ludwik Kaszowski badacz i nauczyciel.....	21
Father Professor Ludwik Kaszowski a researcher and a teacher.....	29
Publikacje O. doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego	47
Publications of father Professor Ludwik Kaszowski	47
 <i>Andrzej Rachocki</i>	
Dekalogi geomorfologów	53
Geomorphologists´ decaloques	56
 <i>Adam Kotarba</i>	
Holocenijskie przemiany środowiska przyrodniczego Tatr Wysokich	57
Changes of natural environment of the High Tatra Mountains during the Holocene	67
 <i>Bogdana Izmałow, Maria Kamykowska, Kazimierz Krzemień</i>	
Geomorfologiczna rola katastrofalnych wezbrań w transformacji górskiego systemu korytowego na przykładzie Wilszni (Beskid Niski)	69
The land forming role of catastrophic floods in the transformation of a mountain river channel system using the Wilsznia River example (Beskid Niski Mountains, Poland).....	81

Jolanta Świąchowicz

Rola procesów ekstremalnych w transformacji stoków pogórskich
(na przykładzie zlewni Dworskiego Potoku)..... 83

Role of extreme processes in slope transformation
in the Carpathian Foothills 91

Elżbieta Gorczyca

Działalność człowieka jako czynnik osłabiający stabilność stoków
w obszarach górskich oraz regulujący przebieg procesów osuwiskowych 93

Human activity as a factor of a slopes destabilization
and a landslide processes controlling in mountain areas..... 101

Anna Michno

Wpływ działalności człowieka w okresie neolitu na wykształcenie osadów
dna doliny i pokryw stokowych w dorzeczu dolnej Małoszówki 103

The man impact on slope and valley bottom deposits
in Małoszówka catchment during the Neolithic period 113

Stefan Skiba, Marek Drewnik, Mariusz Klimek, Andrzej Kacprzak, Marcin Żyła

Pokrywa glebowa parków narodowych w polskich Karpatach 115

Soil cover in the Carpathian national parks in Poland 125

Henryk Maruszczak

Alarmistyczne przepowiednie ocieplenia klimatu:
Ostrożnie z wnioskami prognostycznymi w skali globalnej..... 127

Alarmist forecasts of global climate warming:
one should be careful drawing prognostic conclusions in global scale 136

Marek Angiel

Termika zim na progu Pogórza Wiśnickiego
w dekadzie lat dziewięćdziesiątych XX wieku 137

Winter temperature in 1991-2000 at the marginal zone
of the Wiśnickie Foothills 148

Maria Baścik, Wojciech Chełmicki

Źródło jako obiekt badań interdyscyplinarnych..... 149

Springs as subject of intedisciplinary research..... 170

Joanna Pociask-Karteczka, Kalina Dermendżijewa

Saraswati – mit i rzeczywistość	171
Saraswati – a myth and reality	176

Wiesław Ziąja

Przyroda i człowiek w krajobrazie wysp północnego Atlantyku	177
Nature and men in the landscape of the North-Atlantic islands.....	186

Małgorzata Pietrzak

Niezmiennność problemów zachowania krajobrazu polskich Kapat.....	187
Invariable problems of landscape protection in the Polish Carpathians.....	207

Czesław Guzik

Wieś podhalańska i jej gospodarcze przeobrażenia w historii regionu	209
Podhale countryside and its economic transformation against region history ..	218

Kazimierz Trafas

Metropolitalność a metropolizacja Krakowa	219
Metropolitality and metropolisation of Cracow	229

Bronisław Kortus

Geografia nazistowska i polska geografia konspiracyjna w okupowanym Krakowie (1939-1945).....	231
The nazi geography and the underground activity of Polish geographers in occupied Cracow (1939-1945)	239

Bolesław Domański

Moralny wymiar rzeczywistości we współczesnej geografii człowieka	241
Moral dimension of reality in contemporary human geography	251

Antoni Jackowski, Izabela Sołjan

Jan Długosz jako geograf	253
Jan Długosz as a geographer	262

Elżbieta Bilka-Wodecka

Krajobraz religijny czy święta przestrzeń?	263
Sacral landscape or sacred space?	269

Franciszek Mróz

Pielgrzymowanie do sanktuarium Krzyża Świętego w Krakowie-Mogile	271
Pilgrimages to the Holy Cross Sanctuary in Kraków-Mogila	283

Halina Zapotoczny

Pielgrzymowanie z cierpieniem	285
Pilgrimages with the suffering	295

O. Zachariasz S. Jabłoński

Jasnogórskie pielgrzymki w procesach jednoczenia się w Europie (1921-1939)	297
Pilgrimages to Jasna Góra in processes of the unification in Europe (1921-1939).....	316

O. Mariusz Tabulski

„Pedagogika uczestnictwa” – projekt modelu	317
„Pedagogics of participation” – model project	328

O. Rafał Kazimierz Wilk

Rozwój człowieka i jego zasada według Edyty Stein	329
Development of the human being and its base according to Edith Stein	338

O. Samuel Karwacki

Świętość w małości według Św. Teresy od Dzieciątka Jezus	339
Sanctity in littleness according to Saint Theresa from Baby Jesus	347

O. Arnold Chrapkowski

Konsekrowani do pełnienia misji	349
People consecrated to fulfilling of mission	358

O. Tadeusz Dionizy Łukaszuk

Eucharystia zapowiedzią i zadatkim „nowego świata”	359
The Eucharist – an announcement and a beginning of „the new world”	369

O. Andrzej Napiórkowski

O właściwy sens reformy w Kościele.....	371
The correct meaning of reforms in the Church.....	376

Przedmowa

W 2004 roku Ojciec doc. dr hab. Ludwik Kaszowski obchodzi Jubileusz 65 urodzin. Od czasu studiów jest związany z Instytutem Geografii Uniwersytetu Jagiellońskiego (obecnie Instytutem Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ) długoletnią pracą naukowo-dydaktyczną i organizacyjną. Jest wybitnym specjalistą w zakresie geomorfologii fluwialnej oraz cenionym nauczycielem akademickim i wychowawcą. Jego Jubileusz jest więc ważnym wydarzeniem w życiu Instytutu, które pragniemy uczcić dedykowanym Mu wydawnictwem naukowym. Mamy nadzieję, że stanowić ono będzie dowód naszego uznania i wdzięczności za Jego wkład w rozwój geografii i naszego Instytutu.

Tytuł wydawnictwa jest odbiciem szerokich i różnorodnych zainteresowań Jubilata. Układ treści, obejmującej kolejno zagadnienia geografii fizycznej, geografii społeczno-ekonomicznej oraz geografii religii i teologii nawiązuje do kolejnych etapów Jego drogi życiowej, prowadzącej z IG UJ do Zakonu OO. Paulinów, od badań geomorfologicznych w obszarach górskich, poprzez prace dotyczące relacji człowieka ze środowiskiem przyrodniczym do działalności duszpasterskiej. Autorami poszczególnych artykułów są Współpracownicy i Uczniowie Ojca doc. dr hab. Ludwika Kaszowskiego z IGiGP UJ, Jego Przyjaciele oraz Przełożeni i Współbracia zakonni ze Zgromadzenia Ojców Paulinów.

Składając Ojcu doc. dr hab. Ludwikowi Kaszowskiemu od całej społeczności akademickiej gratulacje z okazji obchodzonego Jubileuszu, życzymy Mu kolejnych osiągnięć w pracy naukowej i duszpasterskiej oraz prosimy o dalszą współpracę.

Redakcja

Introduction

In 2004, Rev. Father Prof. Ludwik Kaszowski celebrates his 65th birthday. Since his studies he has been involved with the Institute of Geography of the Jagiellonian University (actually Institute Geography and Spatial Management UJ), with a long history of research and teaching, as well as organizational activities. Father Ludwik Kaszowski is a distinguished specialist in the area of fluvial geomorphology and an established academic teacher and tutor. His anniversary is therefore an important event in the life of IG UJ, and we wish to celebrate it with a scientific publication dedicated to this outstanding man. We intend this as a testimony to our gratitude for his contribution to the development of geography and of our Institute.

The title of the publication is a reflection of Father Ludwik Kaszowski's broad and varied interests. The order of the contents, covering in turn the fields of physical geography, human geography, and the geography of religion and theology, is related to particular stages of his life; from IGiGP UJ to the Order of the Pauline Fathers, from geomorphologic research in mountainous areas, to studies on the relationships of man and the environment, and finally to his religious involvement. The papers have been contributed by collaborates and alumni of Rev. Prof. Ludwik Kaszowski from IGiGP UJ, his friends and superiors, as well as brothers from the Congregation of the Pauline Fathers.

On behalf of the entire academic community, we wish to congratulate Rev. Prof. Ludwik Kaszowski on his anniversary, wishing him further achievements in his academic and religious work, hoping for further cooperation.

Translated by LETTERMAN Ltd Translators and Interpreters

The editor

